

Slik jobber du med aldersvennlige boliger i din kommune

Vi blir stadig flere eldre i Norge, og vi lever stadig lenger, med god helse opp i høy alder. Når de fleste av oss skal bo i eget hjem hele livet, må det gjøres tilpasninger for at dette skal bli en god og trygg løsning. Dette notatet er et redskap for lokale pensjonistforeninger, eldreråd og engasjerte innbyggere som ønsker å løfte frem viktigheten av aldersvennlige boliger i kommunen.

Det gir innspill til hvordan man kan arbeide for å få kommunen til å prioritere tiltak som legger til rette for at eldre kan bo trygt hjemme lenger. Notatet kan brukes som grunnlag for leserinnlegg, medieutspill, høringsinnspill, eller som diskusjonsunderlag i møter med eldrerådet, lokale politikere, administrativ ledelse og andre beslutningstakere.

Målet er å styrke dialogen om et aldersvennlig lokalsamfunn og gjennomføringen av Bo trygt hjemme reformen i kommunen, og å fremme konkrete løsninger som kommer hele lokalsamfunnet til gode. Lykke til med det viktige arbeidet!

Innhold

Flere eldre	3
Bo trygt hjemme-reformen	3
Pensjonistforbundets perspektiv	3
Våre forslag til tiltak	4
Sentrale aktører for aldersvennlig boligpolitikk i kommunen	5
Husbanken.....	5
Privatpersoner, kommuner og bransjeaktører kan søke direkte til Husbanken om:.....	5
Eldreboligprogrammet i støpeskjeen	5
Kommunen	5
Støtteordninger via kommunen	6
Privatpersoner kan søke kommunen om:.....	6
Kommunen kan søke Husbanken om:.....	6
Andre aktuelle ordninger	7
Pensjonistforbundets lokalforeninger og eldreråd	7
Forslag til dialog om aldersvennlige boliger	8
1. Målsetting:	8
2. Mulige aktører å invitere:	8
3. Tiltak før og under møtet:.....	9
4. Mulige spørsmål til møtet:.....	9
5. Tiltak etter møtet:	10
Forslag til leserinnlegg	10
Aktuelle nettressurser:.....	11

Flere eldre

Ved århundreskiftet vil antallet nordmenn over 65 år dobles til nesten to millioner. Antallet som er 80 eller eldre vil bli mer enn tredoblet innen 2060.

Kun en femtedel av boligmassen er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse, og det er store lokale forskjeller. Når andelen eldre i befolkningen øker, blir det avgjørende å tilrettelegge og sikre finansiering slik at flere kan bo hjemme lengst mulig. Kommunene må forberede seg på denne utviklingen og inkludere de eldre gjennom de lokale pensjonistforeningene og elderrådene i planleggingsprosessen, slik at tjenester og tiltak er skreddersydd målgruppen.

Pensjonistforbundet sentralt påvirker de sentrale myndighetene og har kompetanse som støtter lokalforeningene. Pensjonistforbundets lokalforeninger spiller en avgjørende rolle i å sette aldersvennlig bolig på den kommunale agendaen og påvirke lokale beslutningstakere. Økt etterspørsel etter gode løsninger sender også viktige signaler til statlige myndigheter, og gir erfaringer vi kan dele.

Bo trygt hjemme-reformen

- Regjeringen lanserte våren 2023 [Bo trygt hjemme-reformen](#), med søkelys på levende lokalsamfunn, tilpassede botilbud, kompetente medarbeidere og trygghet for brukere. Selv om beskrivelsene der var gode, er det foreløpig ikke iverksatt nye vesentlige tiltak.
- Et [Eldreboligprogram](#) er under utvikling, og Husbanken har lagt en plan for dette i 2024. Konkrete tiltak avhenger av prioriteringer i statsbudsjettene.

Pensjonistforbundets perspektiv

Pensjonistforbundet jobber politisk for å styrke de økonomiske rammene for aldersvennlige boliger. Bo trygt hjemme-reformen synliggjør at utfordringene er sammensatte og må møtes både med statlige og kommunale tiltak på en rekke områder.

Blant de viktigste utfordringene er; økonomiske hindringer for tilpasninger av boligen, lav boligverdi på nåværende bolig i forhold til ny tilpasset leilighet, og manglende kommunal planlegging og informasjon om tilgjengelige ordninger og tiltak som innbyggerne kan benytte seg av. Husbanken bør styrkes som kunnskapsformidler og som institusjon for lån og tilskudd. Kommunenes frie inntekter må økes, slik at de kan føre en aktiv boligpolitikk og gi god veiledning. Staten bør utvikle egne støtteordninger spesielt rettet mot eldre, et område som i dag er underutviklet. Disse tiltakene er nødvendige for at Bo trygt hjemme-reformen skal bli en reell suksess.

Aldersvennlige boliger, sykehjemsplasser og omsorgsboliger er blant Pensjonistforbundets viktigste saker. Eldreomsorgen og boligpolitikken må sees i sammenheng og spille på lag. Planarbeidet i kommunene må støtte målet om et aldersvennlig samfunn både i tomteprioriteringer og utbyggingsprosjekter, og i planlegging av velferdstjenester og omsorgstilbud.

Eldre har ulike forutsetninger for å ta ansvar for egen alderdom. De har ulik helse, økonomi, sosiale og familiære forhold, evne til å innhente informasjon og tilgang på egnede boliger. Derfor er det behov for støtteordninger som bidrar til å jevne ut forskjeller og gir likere tilgang på egnede boliger.

Å legge til rette for at flere kan bo trygt i eget hjem er en investering som kan være bra for den enkelte og medfører lavere kostnader for samfunnet. Men målet om at eldre skal bo hjemme lengst mulig må aldri gå på bekostning av tjenestetilbudet de har behov for.

Hindre for aldersvennlig boligtilpasning

Selge billig og kjøpe dyrt?

- Lav boligverdi for huset ditt, og høy pris på tilpasset, sentral plassert, leilighet
- Begrenset boligtilbud
- Dyre sentrumsnære, tilpassede boliger.

Vanskelig å orientere seg

- Mangel på informasjon og veiledning om tilpasningsmuligheter.
- Følelse av utrygghet og risiko ved endring.
- Undervurdering av mulige fremtidige utfordringer
- Krever overskudd og handlekraft

Insentiver for eldre

- Manglende insentiver for eldre til å investere i bolig og tilpasninger.
- Svake tilskuddsordninger fra Husbank og kommune

Vanskeligheter med lån

- Låneopptak kan være utfordrende
- Vil man investere i noe man kanskje ikke får avkastningen på selv?

Kommunens oversikt og plan:

- Tilstrekkelig aktiv i å planlegge for demografiske endringer, initiere boligprosjekter og informere om tilpasningsordninger og tiltak?
- God nok oversikt over det lokale behovet og husbankens virkemidler?
- God nok samhandling på tvers av sektorer og interessenter i kommunen?

Våre forslag til tiltak

Bo trygt hjemme-reformen skal konkretiseres i en oppfølgingsplan for hele reformperioden 2024 – 2028. Denne planen må følges opp årlig i statsbudsjettene, hvor det må avsettes penger til ulike tiltak.

Pensjonistforbundet mener dette er nødvendig for å få bygget og tilpasset flere boliger:

- Husbanken må generelt tilby gunstige lån og styrke graden av tilskudd til kommuner og private boligbyggere for aldersvennlige boliger
- Husbanken må tilby økte stimuleringsstilskudd til å bygge tilpassede boliger for eldre i kommuner med lav boligtilgang og høy pris
- Kommunenes frie inntekter må økes
- Husbanken må mer aktivt støtte kommunene med data og analyser og gi kommunene råd om kartlegging og planlegging av boliger for eldre
- Kommunene må frigjøre arealer og stille krav til utbyggere om å bygge tilrettelagte boliger
- Pensjonistforbundet lokalt og elderrådene involveres aktivt i planprosesser om areal-, bolig- og tomteplanlegging
- Husbanken må økte tilgangen på gunstig finansiering og styrke tilskuddene til eldre privatpersoner for tilpasning av egen bolig

- Kommunene må planlegge for flere eldre, utnytte eksisterende ordninger og tilby god rådgivning om tilpasning av egen bolig

Sentrale aktører for aldersvennlig boligpolitikk i kommunen

Husbanken

Gjennom ulike virkemidler skal Husbanken bidra til å skape trygge, tilpassede og inkluderende boliger for eldre. Den er underlagt Kommunal- og distriktsdepartementet, som har ansvar for boligpolitikken i Norge. Husbanken forvalter finansieringsmuligheter som boliglån, tilskudd og støtteordninger.

Husbanken skal også støtte kommunene ved å tilby data og analyser. Dette inkluderer rådgivning om kartlegging og planlegging av boliger for eldre. Husbanken skal også tilby støtte direkte til privatpersoner for tilpasning av deres egne boliger.

Privatpersoner, kommuner og bransjeaktører kan søke direkte til Husbanken om:

- [Lån til boligkvalitet](#) er ikke behovsprøvd. Det kan gå til å bygge eller oppgradere til [livsløpsbolig](#). Forutsetningen er at du planlegger for høy kvalitet innenfor miljøvennlige løsninger og/eller tilgjengelighet. Dette inkluderer å kjøpe bolig fra godkjent utbygger, eller å bygge livsløpsbolig. Også borettslag, kommuner og byggebransjen kan søke om lån til boligkvalitet fra Husbanken. Benytter man miljøvennlige løsninger kan det kvalifisere til [tilskudd fra Enova](#) på inntil 30 prosent.

Eldreboligprogrammet i støpeskjeen

Finansieringen har vært lavt prioritert fram til Bo trygt hjemme-reformen forelå. Konkretiseringer må ifølge regjeringen tas i forbindelse med hvert statsbudsjett. Regjeringen ga for 2024 Husbanken i oppdrag å utforme planer for Eldreboligprogrammet i [tildelingsbrevet](#). Husbankens rammer for behovsprøvd lån har generelt steget for alle aldersgrupper, mens finansiering og tilskudd for aldersvennlige boliger ikke har økt. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 styrker ikke finansieringen av aldersvennlige boliger, selv om utfordringene er godt beskrevet i reformen.

Kommunen

Gode boliger til alle krever en aktiv kommunal boligpolitikk. Kommunen har ansvar for å ha tilrettelagte boliger og omsorgstjenester til sine eldre innbyggere. Kommunens rolle inkluderer oversikt, planlegging, tilrettelegging av boligområder, samarbeid med lokale entreprenører og Husbanken, samt å administrere og benytte de finansieringsordninger som finnes for eldreboliger.

Kommunens ulike sektorer forholder seg til kommuneplan, delplaner og temaplaner. Lokalpolitikkerne legger retningen for kommunens utvikling, mens administrasjonens ansvar er å nøye undersøke innholdet i disse planene og iverksette tiltak som støtter opp under dem.

Kommunen skal:

- Sikre at alle har tilgang til en egnet og trygg bolig
- Utvikle overordnede planer for boligsektoren som tar hensyn til befolkningsvekst, befolkningssammensetning og økonomiske forhold.
- Vedta og oppdatere reguleringsplaner for å sikre bærekraftig utvikling, tilgjengelighet og god infrastruktur i boligområder.
- Sikre variert boligtilbud som møter behovene til ulike grupper, inkludert eldre

- Gi informasjon og veiledning til innbyggerne om tilpasningsmuligheter, støtteordninger og planer for boligutvikling.
- Samarbeide med Husbanken, private utviklere, boligbyggelag og andre interessenter for å stimulere til bærekraftig boligutvikling
- Ha oversikt over finansieringsordninger for eldreboliger
- Benytte lån, tilskudd og andre økonomiske virkemidler som stimulerer til tilpasninger og bedre tilgjengelighet
- Utforme behovsmelding til Husbanken og melde inn sine planer og behov for utleieboliger og investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem. I tillegg søker kommunene om startlånsmidler til egen befolkning
- Skal se behovet for helse- og omsorgstjenester i sammenheng Bo trygt hjemme

Støtteordninger via kommunen

Husbanken skal samarbeide med kommunene for å avdekke hva innbyggerne trenger og skaffe gode eldreboliger. Dette inkluderer å hjelpe kommunene i planleggingen og gi veiledning om de beste løsningene for å tilpasse eksisterende boliger.

Kommunene kan søke om finansiering fra Husbanken til å skaffe lån til utleieboliger til vanskeligstilte, investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger, samt søke om startlån til videre tildeling. Boligkontoret i kommunen kan gi veiledning og informasjon om hvilke støtteordninger som finnes.

Privatpersoner kan søke kommunen om:

- Behovsprøvd [Startlån](#): Startlån er Husbankens størst låneordning (73% av lånerammen i 2023), men er lite brukt av eldre (1,8 pst av midlene), og forbeholdt vanskeligstilte som ikke kan få banklån.
- Kommunen *kan* gi [kommunalt tilskudd](#). De vurderes av kommunen etter evne, og gis etter en behovsvurdering. Tilskuddet ble tidligere gitt fra Husbanken, men ble fra 2020 gitt som rammetilskudd til kommunene.
- [Bostøtte](#) er en behovsprøvd økonomisk støtte fra Husbanken. Støtten gis til de som har høye boligkostnader i forhold til inntekten sin, og gjelder blant annet for eldre, uføre og familier med lav inntekt. Ordningen administreres av kommunen, og man må søke for å få bostøtte.
- Lån til [livsløpsboliger](#) (før omtalt).
- Rådgivning for tilgjengelighet: Kommunen kan tilby rådgivning og sjekklister for tilgjengelighet i boliger. Kommunen kan også ha ergoterapeut, som er ekspert på dette.

Kommunen kan søke Husbanken om:

- Lån til utleieboliger for vanskeligstilte
Husbanken kan gi lån til kommuner som skal bygge, kjøpe eller bygge om boliger til [utleie](#). Dersom en privat virksomhet skal låne for å bygge utleieboliger for vanskeligstilte, må eierne inngå en langsiktig "tilvisingsavtale" med kommunen (at kommunen disponerer 40 pst av boligene). Boligene skal være for de som ikke har mulighet å skaffe seg en tilfredsstillende bolig på egen hånd, eller beholde boligen de har.
- Tilskudd til energiltak i kommunale boliger
Tilskuddet skal gå til tiltak som reduserer behovet for [energi](#) i kommunale utleieboliger, omsorgsboliger, og sykehjem.
- Tilskudd til boligtiltak
[Tilskuddet](#) skal legge til rette for flere egnede boliger i distriktskommuner gjennom testing av nye boligtiltak. Det skal også stimulere til kunnskapsutvikling, nytenkning og innovasjon.

- [Lån til boligkvalitet](#) er ikke behovsprøvd. Det kan gå til å bygge eller oppgradere til [livsløpsbolig](#). Også borettslag, kommuner og byggebransjen kan søke. Velger man miljøvennlige løsninger kan det kvalifisere til [tilskudd fra Enova](#) på inntil 30 prosent.
- Kommunen søker Husbanken om [investeringstilskudd](#) til sykehjem og omsorgsboliger, og dekker opp til 55 prosent for kostnadene knyttet til bygging, ombygging eller renovering.

Andre aktuelle ordninger

- [NAV Hjelpemiddelsentral](#): Tilbyr hjelpemidler og tilpasninger i hjemmet. NAV kan gi støtte etter fastsatte satser for varig [ombygging](#) av bolig, som installasjon av heis og ramper for bedre tilgjengelighet.
- Kommunens hjelpemiddellager: Lokalt lager for hjelpemidler som kan lånes ut til eldre.
- Rådgivning fra din lokale bank om mulighetsrommet ditt.

Pensjonistforbundets lokalforeninger og eldreråd

Pensjonistforbundets lokalforeninger kan ta en fri og aktiv rolle i påvirkningen av kommunen i deres arbeid med for å skape et aldersvennlig lokalsamfunn. Ingen kommune er like, og lokalforeningene står sentralt i å bidra til å tilpasse tiltak til sin kommune.

Pensjonistforbundets lokalforeninger og [eldrerådene](#) kan samhandle og påvirke kommunen til å satse på aldersvennlige boliger. Det styrker mulighetene til å få gjennomslag i kommunestyret for de eldres synspunkter. Lokalforeningen kan bidra ved å skaffe oversikt, rette søkelys på behovene, skape oppslutning og gi innspill i planprosesser. Eldrerådet er til stede i planleggings- og beslutningsprosesser, og sammen med lokalforeningene kan man styrke dialogen og samarbeidet mellom eldre innbyggere, kommunen og andre interessenter. Informasjon og bevisstgjøring av eldre innbyggere er også sentralt.

Eldrerådet har formell rett til å uttale seg i alle kommunale saker som gjelder eldre. Eldrerådet opprettholder ellers kontakt med politisk ledelse og skal holde seg oppdatert på relevante saker for å representere eldres interesser. Formålet er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning. De sørger for at deres uttalelser når kommunestyret og fylkestinget i tide for å påvirke utfallet av saker. Et godt samspill med pensjonistforbundets lokalforeninger bidrar til økte ressurser i arbeidet for eldres livsvilkår.

Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel revideres normalt én gang per valgperiode. Pensjonistforeninger og eldreråd bør ta posisjon til å påvirke areal til eldreboliger og nærhet til tjenester som dekker eldre og uføres behov – og hva arealene skal fylles med, som butikker, apotek og møteplasser (samfunnsdelen). Det er viktig å være på ballen og følge med når dette planarbeidet skjer.

Pensjonistforbundets lokalforeninger og eldrerådene kan:

- delta aktivt i kommunens planleggingsprosesser innen boligplanlegging, for å sikre at eldre innbyggers behov blir ivaretatt.
- ta opp saker de anser som viktige for eldre innbyggere og bidra til å få kommunen til å satse på aldersvennlige boliger.
- spørre kommunen om planer og komme med konkrete forslag og anbefalinger for å tilrettelegge for aldersvennlige boliger. Dette inkluderer behovsanalyser, prognoser, bygningsstandarder, tilgjengelighet og lokalisering av boligområder.

- engasjere politikere og andre aktører for å øke bevisstheten om viktigheten av aldersvennlige boliger. Dette skjer for eksempel gjennom møter, presentasjoner, lobbyvirksomhet og medieeksponering.
- følge og påvirke kommunale planprosesser, kontakte planavdelingen for orientering, formidle behov og arbeide mot private utbyggere.
- samarbeide med andre interessegrupper, kommunen, organisasjoner og aktører som jobber for Eldres velferd og boligforhold. Dette styrker påvirkningskraften og skaper bredere støtte for aldersvennlige boliger.
- informere og engasjere lokalsamfunnet om viktigheten av aldersvennlige boliger gjennom informasjonsmøter, workshops og lokal mediebruk. Bruke ildsjeler og ressurspersoner for å engasjere innbyggere og lokalsamfunn
- bidra og samarbeide med kommunen i prosjekter med aldersvennlige boliger, og dele erfaringer om fordelene ved slike boliger.
- gi tilbakemeldinger og justeringsforslag for å sikre at boliginitiativer oppfyller forventningene og behovene til eldre innbyggere.

Samlet sett kan Pensjonistforbundets lokalforeninger og eldrerådene, gjennom informasjon, engasjement, samarbeid og påvirkningsarbeid, spille en sentral rolle i å fremme økt satsning på aldersvennlige boliger i kommunene.

Forslag til dialog om aldersvennlige boliger

1. Målsetting:

Målet med ulike møter og samlinger er å skape dialog mellom eldre, kommuneledelsen, boligaktører og relevante offentlige etater for å styrke kommunens satsning på aldersvennlige boliger. Hensikten er å legge grunnlag for konkrete tiltak. Her er noen forslag til hvem man kan invitere, og mulige spørsmål man kan stille dem. Dere bestemmer selv hvilken aktivitet og omfang som passer best i deres lokalsamfunn.

2. Mulige aktører å invitere:

- **Kommunens politiske ledelse:**
  - Ordfører
  - Lokalpolitikere med ansvar for helse, bolig, planarbeid og kommune-/byutvikling
- **Kommunens administrative ledelse:**
  - Boligsjef, kommune-/byplanlegger, plansjef og helsesjef. Disse kan spørres om/presentere utviklingen i demografi, hvordan kommunen vil møte denne og med hvilke tiltak.
- **Statlige aktører:**
  - Representanter fra Husbankens regionskontor, som kan snakke om statlige støtteordninger og økonomiske virkemidler for de eldre. Hvilke tiltak kan kommunen nyttiggjøre seg av? Konkrete samarbeid?
  - Representanter fra NAV lokalt. Om hjelpemidler og tilpasningsmuligheter
- **Private aktører:**
  - Representanter fra boligsameier, boligbyggelag eller byggebransjen som jobber med å bygge og tilrettelegge boliger for eldre. Hva trenger de, og hva kan de bidra med?
- **Representanter fra pleie- og omsorg**

- Aktører fra pleie- og omsorgssektoren som kan gi innsikt i behovet for sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og om økt satsning på aldersvennlige boliger kan avhjelpe behovet. Ergoterapeut kan også være aktuelt.
- **Pensjonistforbundet og eldreråd**
  - Slik at eldres perspektiver blir tydelig representert.
- **Media:**
  - Opprett kontakt med lokalavisa – gjerne redaktøren, for å få oppmerksomhet rundt tematikken. Hold temaet varmt, ikke vær redd for å være synlig. Skriv engasjerte leserinnlegg for å skape debatt. Bruk gjerne saker fra Pensjonistforbundets [nettside](#), hvis det er til nytte. Følg med i saker og debatter og heng deg på!

3. Tiltak før og under møtet:

- **Planlegging:**
  - Lokalforeningen organiserer møtet, inviterer aktørene og koordinerer for å få støtte og synliggjøring.
  - Sørg for at møtet er godt annonsert i lokalavisa og på sosiale medier, for å tiltrekke dere et bredt publikum, særlig eldre.
  - Få kommunen til å invitere viktige deltakere via sine kanaler, særlig sosiale medier og nettsider.
- **Paneldebatt:**
  - Det kan arrangeres paneldebatt hvor utvalgte aktører diskuterer konkrete temaer, som befolkningsutviklingen, omsorg og boliger.

4. Mulige spørsmål til møtet:

Til kommuneledelsen:

- Boligplanlegging og demografi:
  - Hvordan er kommunen forberedt på et økende antall eldre når det gjelder boligtilbud? Finnes det en langsiktig analyse og boligplan som tar hensyn til dette - og hva innebærer den konkret?
  - Hvilke prioriteringer har kommunen i boligutvikling for eldre de neste 10-20 årene?
- Omsorgsboliger og sykehjem:
  - Hva gjør kommunen for å sikre tilstrekkelig antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger?
  - Kan kommunen tilby trygge og tilpassede boliger for eldre som ønsker å bo hjemme lenger?
- Kommunale støtteordninger:
  - Hvilke tiltak finnes for at eldre skal kunne tilpasse sine boliger?
  - Finnes det kommunale tilskuddsordninger eller lån for å tilpasse boligene? I hvor stor grad blir de benyttet, og hva er budsjettet for dette?
- Oppfølging og samarbeid
  - Hvordan følger vi opp dette møtet? Vil kommunen ha et samarbeid om dette videre?

Til Husbanken:

- Økonomiske støtteordninger:
  - Hva er de viktigste ordningene som Husbanken kan tilby oss for å fremme aldersvennlige boliger?
  - Hva burde vår kommune gjøre nå for å møte framtidige utfordringer?

Til private boligaktører:

- Aldersvennlig boligbygging:

- Hvordan jobber dere for å utvikle boliger som er tilpasset eldre? Aktuelle planer videre?
- Hva er mulighetsrommet deres for å bygge sosiale bofellesskap for eldre?
- Kan samarbeidet med kommunen styrkes? Hvordan?

Til kommuneplanlegger:

- Hvordan ser fremtidens planer ut når det gjelder å innlemme aldersvennlige bo-områder med sosiale og helserelaterte tilbud? Hva er planen videre?
- Hvordan planlegger kommunen å sikre at eldre har kort vei til viktige tjenester som apotek, helsestasjoner og kollektivtransport? Egnede tomer?

Til helsesjefen:

- Sammenhengen mellom bolig og helse:
  - Hvordan påvirker Eldres boligsituasjon deres helsetilstand, og hva kan kommunen gjøre konkret for å fremme aldersvennlige boliger? Hvordan sikrer dere god sammenheng mellom helse-, omsorgs- og boligpolitikken i kommunen - planlegging på tvers av sektorer?

5. Tiltak etter møtet:

- **Skrive leserinnlegg eller kronikk:**
  - Fortsette debatten og holde temaet levende i det offentlige rom. Bruk gjerne pensjonistforbundet.no sine [artikler](#) som utgangspunkt
  - Del på sosiale medier
- **Åpen halvtime:**
  - Kommunestyret har åpen halvtime, der innbyggerne kan stille spørsmål direkte til representantene. Ta kontakt med administrasjonen for å høre om når det er.
- **Oppfølging av boligtiltak:**
  - Lage en handlingsplan etter møtet, der konkrete tiltak fra diskusjonene samles og følges opp
  - Følge opp med kommunen for å sikre at tiltak som ble diskutert blir satt på den politiske dagsordenen
  - Avtal oppfølgingsmøter med kommunen og med boligaktører
  - Stille spørsmål
  - Knytt kontakter og bidra til samhandling
  - Samle eldre som er interessert i tilpassede boliger og be kommunen om veiledning

Forslag til leserinnlegg

Bør tilpasses etter lokale forhold og skrives i egne ord:

Sett aldersvennlige boliger på dagsordenen!

Eldre i vår kommune fortjener en trygg og god alderdom, hvor de kan bo i hjem som er tilpasset deres behov. Likevel er det mange av oss som bekymrer oss for hvordan fremtiden vil se ut. Antallet eldre i Norge vil bare øke i årene fremover. I 2060 vil gruppen som er 80 år og eldre være tredoblet, og flere må belage seg på å håndtere hverdagen i eget hjem lenger. Har vi de riktige boligene?

Vi i **XX** pensjonistforening ser at vi trenger en aktiv kommune som setter aldersvennlige boliger høyt på agendaen. Aldersvennlige boliger handler ikke bare om trygghet, men om selvstendighet og livskvalitet. En økt satsning på dette vil også dempe utgiftene til helse- og omsorgssektoren. Er

hjemmene våre tilrettelagt for den dagen vi kanskje trenger litt ekstra hjelp, eller er det slik at vi må flytte når helsen svikter? De fleste eldre ønsker å bo hjemme lengst mulig, og med trinnfrie innganger, brede dører, og tilgang til viktige tjenester, kan dette bli en realitet.

Krever handling

Men for at dette skal skje, trenger vi handling – og vi trenger det nå. Det er ikke nok å snakke om at vi trenger flere aldersvennlige boliger. Vi trenger konkrete planer og økonomisk støtte til utvikling av slike boliger. Regjeringens Perspektivmelding og Bo trygt hjemme-reform viser at kommunen må ta større ansvar for å gjøre dette til en prioritet, og få til god samhandling med alle gode krefter. Husbanken har flere støtteordninger som kan hjelpe kommunen på veien, men det krever at kommunen tar initiativ.

Eldre i vår kommune fortjener å bli hørt, og det er på tide at vi alle sammen hever stemmene våre for aldersvennlige boliger. Vi oppfordrer politikerne til å ta ansvar og gjøre dette til en prioritert del av kommunens langsiktige boligpolitikk. Sammen kan vi sikre at vår kommune blir et godt sted å eldes – for oss, våre foreldre, og våre barnebarn.

Inviterer til folkemøte/XX på XX

For å skape fart i dette viktige temaet, inviterer vi til folkemøte på **[sted]** den **[dato]** kl. **[tid]**. Vi samler alle med interesse for aldersvennlige boliger – eldre, pårørende, politikere, entreprenører, boligbyggelag, kommunale ledere og fagfolk – for å diskutere behov, muligheter og løsninger. Sammen kan vi tilrettelegge for at flere eldre kan bo trygt og godt i sitt eget hjem. Vi håper du tar turen og blir med på å starte en viktig samtale om fremtiden i vår kommune. Vel møtt!

Med vennlig hilsen, (Navn xx, Pensjonistforeningen i xx)

Aktuelle nettressurser:

Du finner en liste med nettressurser på Pensjonistforbundets side:

<https://www.pensjonistforbundet.no/aldersvennlig-bolig-i-kommunen>